

Рівненський державний гуманітарний університет

Психолого-природничий факультет

Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

СИЛАБУС

Назва дисципліни / освітнього компонента	Вікова фізіологія і валеологія
Освітня програма	«Фізична терапія»
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська
Викладач	Толочик Інна Леонідівна; кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії
CV викладача на сайті кафедри	https://kbft.rshu.edu.ua/
E-mail викладача	inna.tolochyk@rshu.edu.ua
Консультації	<i>Очні консультації:</i> розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій <i>Он лайн- консультації:</i> розклад присутності викладача на спеціальному форумі (в інтернет мережах).

Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою є: забезпечення майбутніх фахівців-фізіотерапевтів та реабілітологів необхідними знаннями про основні закономірності розвитку організму людини, а також про анатомо-фізіологічні особливості організму дітей дошкільного та шкільного віку, дорослих людей, та осіб літнього і старечого віку. Викладання освітньої компоненти «Вікова фізіологія і валеологія» є формує у здобувачів системні знання особливостей функціонування різних органів, систем і організму в цілому та встановлення закономірностей індивідуального розвитку у різні вікові періоди; впливу спадковості та екзогенних і ендогенних факторів, що визначають особливості функціонування організму в

різні вікові періоди.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Вікова фізіологія і валеологія» є:

- сформулювати у здобувачів знання про обґрунтування гігієнічних вимог і заходів необхідних для збереження індивідуального здоров'я;
- розглянути поняття ріст та розвиток організму та вплив різних факторів на їх перебіг;
- розкрити сутність вікових періодів онтогенезу;
- навчити здобувачів комплексно підходити до вивчення особливостей розвитку систем у різні вікові періоди розвитку та враховувати їх у професійній діяльності;
- визначити об'єктивні критерії віку (вікові нормативи) для людей різних вікових категорій.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

Знати:

- особливості будови, життєві функції організму та умови необхідні для нормального розвитку людини;
- анатомо-фізіологічні та вікові особливості розвитку організму;
- базові уявлення про вікові та індивідуальні відмінності у розвитку дітей з особливими потребами;
- сучасні технології валеологічної освіти;
- проблеми здоров'язбереження щодо забезпечення знань про здоровий спосіб життя.

Вміти:

- систематизувати, закріпити й упорядкувати отримані знання щодо анатомо-фізіологічних вікових особливостей організму;
- використовувати вміння і навички для збереження і зміцнення психофізичного, соціального та ментального здоров'я людей різних вікових категорій;
- володіти технологіями валеологічної освіти;
- запобігати різним патологічним станам у людей різних вікових категорій;
- науково обґрунтовано впливати на збереження та зміцнення здоров'я людей різних вікових категорій поступально на кожному етапі їх розвитку через дотримання основних валеологічних засад;
- формувати валеологічну свідомість у пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, опікунів.

Програмні результати навчання:

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти для визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль №1

Тема 1. Вступ. Значення вікової фізіології для медицини. Організм як саморегулююча система.

Тема 2. Закономірності росту та розвитку організму.

Змістовий модуль №2

Тема 3. Вікові особливості функціонування опорно-рухового апарату. Профілактика захворювань і травм опорно-рухового апарату.

Тема 4. Вікові особливості серцево – судинної системи. Профілактика та перша допомога при серцево – судинних захворюваннях і кровотечах.

Тема 5. Вікові особливості системи дихання. Хвороби дихальної системи та заходи їх запобігання.

Тема 6. Вікові особливості системи травлення. Інфекційні захворювання органів

травлення, їх профілактика.

Тема 7. Загальна характеристика та фізіологія органів виділення. Профілактика захворювань органів сечовиділення.

Тема 8. Біологічне значення, загальний план будови і властивості нервової системи.

Тема 9. Вікові особливості функціонування аналізаторів. Профілактика порушень зору і слуху.

Тема 10. Вікові періоди онтогенезу.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

1. Бойко Ю. С., Танасійчук Ю. М. Вікова фізіологія: навч. посіб. МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; уклад. Умань: Візаві, 2021. 245 с.
2. Корінчак Л. Вікова фізіологія та шкільна гігієна: навч.-метод. посіб. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 320с.
3. Коц. С. М., Коц В. П. Вікова фізіологія та вища нервова діяльність: навч. посіб. Харків: ХНПУ, 2020. 288 с.
4. Плахтій П. Д., Рубановська Н. В., Плахтій Д. П., Колодій В. А. Вікова фізіологія: підручник. Львів: Видавництво «Новий Світ-2000», 2020. 340 с.
5. Полушкін П. М. Посібник до вивчення курсу «Вікова фізіологія та валеологія людини» Д.: ДНУ, 2015. 138 с.
6. Толочик І. Л. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Вікова фізіологія і валеологія» для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта, 014 Середня освіта, 091 Біологія, 227 Фізична терапія, ерготерапія. Рівне: РДГУ, 2023. 27 с.
7. Толочик І. Л., Кучерук Є. Ф. Вікова фізіологія і валеологія: навч. посіб. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 140 с.
8. Філіпцова К. А., Топчій М. С. Вікова фізіологія та шкільна гігієна: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 312 с.

Допоміжна

9. Антонік В. І., Антонік І. П., Андріанова В. Є. Анатомія, фізіологія дітей з основами гігієни та фізичної культури. Київ: Центр учбової літератури. 2016. 336 с.
10. Маруненко І. М., Неведомська Є. О., Волковська Г. І. Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 184 с.
11. Мотузюк О. П., Хмелькова А. І., Міщенко І. В. Практикум з фізіології людини: навч. посіб. Київ: ВСВ «Медицина», 2017. 2-ге вид., випр. 160 с. + 8 с. кольор. вкл.
12. Неведомська Є. О., Маруненко І. М. Вікова фізіологія, валеологія і шкільна гігієна: навчально-методичний посібник з питань проведення практичних і самостійних робіт [для студ. небіол. спец. вищ. навч. закл.]. 8-ме вид., перероб. і доп. Київ: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. 46с.
13. Страшко С. В., Плахтій Д. П., Соколенко Л. С. Вікова фізіологія і шкільна гігієна. Лабораторний практикум: навч.-метод. посіб. Кам'янець - Подільський: ПП «Медобори-2006», 2017. 144 с.
14. Топчій М. С., Босенко А. І., Долинський Б. Т. Практикум з вікової фізіології та валеології: навч. посіб. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 216 с.
15. Філімонов В. І. Фізіологія людини: підручник. Вид. 4-те, переробл. і допов. Київ: ВСВ «Медицина», 2021. 488 с.
16. Філіпцова К. А., Топчій М. С. Практикум з вікової фізіології та шкільної гігієни: навч. посіб. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 218 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. <https://www.pharmacencyclopedia.com.ua/article/378/fiziologiya>
2. <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/16724>
3. <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/12345/24198/0060446.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Система оцінювання

Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється відповідно до Положення про оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за курсову роботу; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій; оцінка (бали) за залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль №2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	10	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Модульний контроль-15		Модульний контроль-25									

Критерії оцінювання по видах діяльності

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
T1	Виконання завдань практичних занять	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T2	Виконання завдань практичних занять	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
	Модульний контроль 1	15	15
T3	Виконання завдань практичних занять	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T4	Виконання завдань практичних занять	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T5	Виконання завдань практичних занять	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T6	Виконання завдань практичних занять	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T7	Виконання завдань практичних занять	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T8	Виконання завдань практичних занять	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T9	Виконання завдань практичних занять	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
T10	Виконання завдань практичних занять	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
Модульний контроль 2		25	25
ІНДЗ		10	10
Разом		100	

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання здобувачі вищої освіти мають виконувати і здавати відповідно до графіку освітнього процесу. Перескладання модулів, заліків, екзаменів відбувається у терміни ліквідацій академічних заборгованостей, визначених кафедрами та деканатами.

Політика щодо академічної доброчесності.

Здобувач вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни «Вікова фізіологія і валеологія» (протокол №7 від 24 червня 2025 р.)